

EVALUATIE DE KANDIDATENMARKT

RAPPORT

ResearchNed
www.researchned.nl

VU VRIJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM

seo • economisch onderzoek

AUTEURS

ZAKIA ESSANHAJI (VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM) & ROOS GEURTS (RESEARCHNED)

MET SUBSIDIE VAN

 NRO NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJS-ONDERZOEK

AMSTERDAM, JUNI 2023

Samenvatting

De Kandidatenmarkt (KM) is een stichting die jongeren op een laagdrempelige manier begeleidt bij onder andere de overgang naar de arbeidsmarkt en andere persoonlijke doelen. Het begeleidingstraject bestaat op het individu afgestemde begeleiding alsmede collectieve 'social skills' and 'work skills' workshops. Na hun tijd bij de KM blijken jongeren zich beter bewust te zijn van het benutten van sociale netwerken en hun persoonlijke kwaliteiten. Om het succes van de KM te verbeteren is structurele monitoring en evaluatie van hun impact op de jongeren noodzakelijk.

Context en doel

Het doel van deze evaluatie was om de impact van de Kandidatenmarkt (KM) op de ontwikkeling van jongeren met en zonder migratieachtergrond te meten onder andere in de overgang naar de arbeidsmarkt en eventueel andere persoonlijke doelen die de jongeren opstelden in hun begeleidingstraject. De KM is opgericht ten tijde van hoge jeugdwerkloosheid en had als het voornaamste doel om jongeren te begeleiden naar de arbeidsmarkt. Daarbij heeft de KM altijd al oog gehad voor jongeren die tussen de gaten vielen van verschillende instanties en niet de juiste begeleiding ontvingen. Na verloop van tijd heeft de KM zich daarom ook ontwikkeld naar een organisatie die jongeren niet alleen begeleidt naar de arbeidsmarkt, maar ook naar een organisatie die hen begeleidt bij hun sociaal-emotionele en financiële ontwikkeling. De KM poogt daarbij om de jongeren verlicht de deur uit te laten lopen door hun zelfvertrouwen te versterken, hun sociale en financiële vaardigheden te ontwikkelen, hun talenten en krachten te ontdekken en te versterken en tot slot hen te leren hoe zij hun sociale netwerk kunnen benutten. Om te evalueren of een begeleiding door de KM een dergelijke impact kan realiseren, hebben we een evaluatie uitgevoerd. De evaluatie bestond uit een kwantitatief deel en een kwalitatief deel.

Impactmeting en evaluatie

Daar waar de kwantitatieve evaluatie bestond uit een impactmeting door middel van het uitzetten van vragenlijsten onder jongeren, bestond de kwalitatieve evaluatie uit het afnemen van (groep)sinterviews onder enkele jongeren, coaches en betrokkenen bij de KM. Ondanks de beperkte omvang van de onderzoekspopulatie wijzen de opbrengsten van onze evaluatie erop dat jongeren na hun tijd bij de KM met name meer inzicht krijgen in hun sociale netwerk en de wijze waarop ze hun netwerk kunnen benutten mochten zij hulp nodig hebben. Bovendien geeft een aantal jongeren aan dat zij na hun tijd bij de KM meer inzicht hebben verkregen in hun eigen talenten en kwaliteiten. Uit de groepsinterviews blijkt dat jongeren zich meer hebben weten te ontwikkelen op meer fronten dan in eerste instantie verwacht, waarbij ze de laagdrempelige begeleiding en de aansluiting bij diverse leefwerelden waardeerden. De coaches onderstreepten bovendien dat de KM hiermee onderscheidend is van andere organisaties en dat jongeren hierdoor sneller bij de KM aankloppen.

Conditie voor toekomstig succes

Echter een belangrijke conditie voor succes die nu nog ontbreekt, is dat er een structurele meting en monitoring plaatsvindt van de impact van de KM waarbij de metingen op elkaar aansluiten. Dit is tevens een belangrijke beperking geweest van onze eigen evaluatie. Door de geringe respons op de vragenlijsten kunnen wij geen uitspraken doen over de concrete en langdurige impact van de KM op jongeren. Hoewel de KM verschillende

vragenlijsten afneemt bij jongeren gegeven de verschillende opdrachtgevers, bevelen wij de KM aan deze evaluatie in eigen handen te nemen door zelf één overkoepelende, algemene vragenlijst te ontwikkelen. Deze vragenlijst zou zowel aan het begin als aan het einde van het traject aangeboden kunnen worden aan de jongeren. Op die manier kan de KM structureel zicht blijven houden op de wijze waarop zij zich kunnen blijven onderscheiden.

Inhoudsopgave

Samenvatting		i	
1	Inleiding	1	
	1.1	De Kandidatenmarkt	1
	1.2	De opzet van het onderzoek	2
2	Probleem- en interventieanalyse	5	
	2.1	Context	5
	2.2	Interventie	6
	2.3	Mechanismen	7
	2.4	Outcomes	8
3	Impact en verklarende evaluatie van de Kandidatenmarkt	9	
	3.1	Jongeren over de Kandidatenmarkt	9
	3.2	Impact volgens de coaches	12
4	Conditie voor succes	15	

1 Inleiding

De Kandidatenmarkt is een stichting die jongeren vanaf 16 jaar op een laagdrempelige begeleidt bij onder andere de overgang naar de arbeidsmarkt. Om te onderzoeken of een dergelijke begeleiding succesvol kan zijn, is er een kwantitatieve impactmeting en kwalitatieve (verklarende) evaluatie uitgevoerd. De evaluatie focust zich op of de begeleiding aansluit bij de (diverse) leefwerelden en behoeften van jongeren, de condities voor en de factoren die bijdragen aan het succes van een begeleidingstraject.

De Kandidatenmarkt (de KM) is een stichting die jongeren (met en zonder migratieachtergrond) met een specifieke hulpvraag middels een individueel of groepsbegeleidingstraject begeleidt bij (zaken die) de overgang naar en het behoud van een positie op de arbeidsmarkt (kunnen bemoeilijken). Na verloop van tijd heeft de KM zich ook ontwikkeld naar een organisatie die hen bovendien begeleidt bij hun sociaal-emotionele en financiële ontwikkeling. Middels een evaluatie is gepoogd in kaart te brengen welke mogelijkheden een begeleidingstraject bij de KM kan bieden voor een succesvolle overgang van jongeren naar de arbeidsmarkt. De originele insteek van de evaluatie was om te bestuderen onder welke omstandigheden en factoren een dergelijke aanpak succesvol en duurzaam kan zijn voor jongeren met een migratieachtergrond. Gedurende de evaluatie bleek het echter niet mogelijk te zijn om de KM te onderzoeken voor specifiek jongeren met een migratieachtergrond, daarom staat in deze evaluatie de vraag centraal hoe de KM werkt voor alle jongeren die deelnemen.

1.1 De Kandidatenmarkt

De KM is een stichting die jongeren begeleidt bij verschillende sociaal-emotionele en maatschappelijke hulpvragen. Het is een stichting die zich vooral richt op jongeren die door de gaten vallen van of onzichtbaar blijven voor hulpinstanties, gemeentes en scholen. Daarbij is de insteek om op een zichtbare en laagdrempelige manier hulp te bieden aan jongeren op basis van de hulpvragen die zij hebben en om hen in hun kracht te zetten. De directe aanleiding voor het opzetten van de KM vond plaats in 2010 toen er sprake was van hoge jeugdwerkloosheid. In dat jaar merkte de directeur van de KM - die toen zelf nog werkzaam was in de jeugdzorg -, dat bepaalde jongeren niet over een goed, breed, ondersteunend en effectief netwerk beschikten om de overgang van school naar werk succesvol te laten verlopen. Maar ook dat het deze jongeren vervolgens aan kennis ontbrak over waar zij dan voor hulp konden aankloppen. In eerste instantie is de KM dus ontstaan uit een behoefte om jongeren naar de arbeidsmarkt te begeleiden.

In de loop der jaren is de KM echter uitgegroeid tot een stichting die een integrale aanpak hanteert en jongeren niet alleen begeleidt bij de overgang van school naar werk, maar ook bij andere sociaal-emotionele en maatschappelijke hulpvragen. Door de jaren bleek namelijk dat veel jongeren kampen met meervoudige problematiek die niet alleen ging over de overgang naar en het behoud van een positie op de arbeidsmarkt bemoeilijken, maar die bij veel hulpinstanties onder de radar bleef. De KM heeft zich in die lacune ontplooid tot een organisatie die een meervoudige integrale aanpak hanteert.

1.2 De opzet van het onderzoek

De evaluatie van de KM maakt deel uit van een breder onderzoek dat zich richt op de overgang van mbo-studenten met een migratieachtergrond naar de arbeidsmarkt en de wijze waarop hun positie daarbinnen versterkt kan worden. Dit bredere onderzoek is mogelijk gemaakt door een subsidie van het Nationaal Regieorgaan Onderwijs (NRO). In dit bredere kader worden er verschillende programma's, dan wel interventies, geëvalueerd die effectief kunnen zijn in het verbeteren en versterken van de positie van jongeren met een migratieachtergrond naar en op de arbeidsmarkt. De KM is dus een van deze programma's.

De evaluatie van de KM werd uitgevoerd in drie verschillende stappen. In de eerste stap vond er een probleem- en interventieanalyse van de KM plaats, waarbij de volgende vraag leidend was: wat is de problematiek waar de KM zich op focust en op welke manieren poogt de KM deze op te lossen? Daarbij is ook uitdrukkelijk kennis vergaard over mogelijke voorwaarden voor een succesvolle oplossing dan wel ondersteuning. Hiervoor hebben we uitsluitend ons gebaseerd op data verkregen uit interviews met een projectmedewerker en projectleider van de KM. In de tweede stap is vervolgens een impactmeting uitgevoerd die zich richtte op de mogelijke effecten van een begeleidingstraject door de KM. De inzichten uit de eerdere twee stappen zijn vervolgens voorgelegd en besproken met de deelnemers (jongeren zelf), hun coaches en de mensen achter de KM om licht te schijnen op de onderliggende werkzame mechanismen die ervoor kunnen zorgen dat de KM een (bepaald) effect kan hebben.

1.2.1 Probleem- en interventieanalyse

De eerste fase van de evaluatie bestond uit het maken van een probleem- en interventieanalyse, waarbij gebruik is gemaakt van de zogeheten CIMO-configuratie. Aan de hand van de CIMO-configuratie is in kaart gebracht met welke problematiek jongeren die bij de KM aankloppen kampen, welke mogelijke vormen van begeleiding de KM hen kan bieden en wat voor implicaties een dergelijke begeleiding specifiek zou kunnen hebben voor hun overgang naar en positie op de arbeidsmarkt. Daarin hebben we expliciet aandacht besteed aan in welke context (C) de interventies (I) van de KM via een aantal veronderstelde mechanismen (M) zouden kunnen leiden tot de gewenste en veronderstelde uitkomsten (O). De probleem- en interventieanalyse was een eerste stap om een beeld te schetsen van de beoogde doelen en verwachte effecten van de KM.

Voor het in kaart brengen van de CIMO-configuratie voor de KM, heeft er een interview plaatsgevonden met twee projectleiders die al langere tijd werkzaam zijn bij de KM en de ontwikkeling van de KM door de jaren heen hebben meegemaakt. Tijdens het interview is er aandacht besteed aan de ontstaansgeschiedenis en noodzaak van de KM specifiek voor jongeren met een migratieachtergrond. Daarbij is niet alleen stilgestaan naar de beweegredenen om de KM op te zetten, maar ook naar wat mogelijke beweegredenen zijn voor jongeren, gemeentes en ROC's om bepaalde jongeren aan te melden bij de KM. In het interview is tevens gevraagd naar wat de KM onderscheidt van andere coaching- en begeleidingsprogramma's waar jongeren zich voor kunnen aanmelden. Daarbij is specifiek aandacht besteed aan de beoogde doelen en gewenste effecten van de KM, de randvoorwaarden voor een succesvolle begeleiding en de mogelijke succesfactoren van de KM. Het interview heeft in verband met de destijds geldende coronamaatregelen online plaats gevonden via beeldbelverbinding en duurde ruim anderhalf uur. De uitkomsten van de CIMO-configuratie zijn vervolgens voorgelegd aan de projectleiders om de informatie te controleren, eventueel te corrigeren of aan te vullen waarna de CIMO-configuratie is gebruikt om een vragenlijst voor de impactmeting op te stellen.

1.2.2 Impactmeting

Aan de hand van de CIMO-configuratie zijn vragenlijsten opgesteld voor deelnemers van de KM om de impact te meten van een begeleidingstraject door de KM (tweede fase van de evaluatie). Verschillende groepen deelnemers van de KM zijn benaderd voor de impactmeting. Twee groepen die het KM-traject reeds afgerond hadden zijn benaderd om een algemene vragenlijst in te vullen. Deze deelnemers namen deel aan de KM in de periode 2020-2021 en 2021-2022. Ten tijde van het onderzoek zaten deze jongeren al midden in een begeleidingstraject of hadden deze al volledig afgerond. Er kon hierdoor geen vergelijking gemaakt worden van de beginsituatie en de situatie na een begeleidingstraject door de KM. We hebben daarom een algemene vragenlijst uitgezet welke zich met name richtte op in hoeverre de begeleiding door de KM heeft bijgedragen aan het behalen van specifieke doelen (zoals beoogd door de KM). Respondenten hebben een reeks stellingen beantwoord met betrekking tot zelfvertrouwen, afgeleid van de state self-esteem scale¹. Daarnaast zijn stellingen beantwoord met betrekking tot zelfkennis en initiatief nemen, afgeleid uit de Dutch General Self-efficacy Scale². Tot slot werden stellingen beantwoord die in samenspraak met KM zijn opgesteld en een weerspiegeling zijn van de doelen die de KM wil bereiken met jongeren.

In totaal hebben 11 deelnemers van de KM de vragenlijst ingevuld, waarvan 8 respondenten een migratieachtergrond hebben. Deze jongeren waren tussen 17 en 23 jaar oud, waarbij de grootste groep (4 jongeren) 19 jaar oud was. Gezien het lage aantal van deelnemers dat de vragenlijst heeft ingevuld, kunnen er geen uitspraken gedaan worden over de representativiteit en generaliseerbaarheid van de ervaringen van deze deelnemers ten opzichte van alle deelnemers van de KM. Ook is het niet mogelijk om een vergelijking te maken tussen antwoorden van deelnemers met een migratieachtergrond en deelnemers zonder migratieachtergrond.

Daarnaast is ook getracht een groep die het KM-traject volgde tussen oktober 2022 en december 2022 te volgen. Hiervoor is een vragenlijst aan het begin van het begeleidingstraject (nulmeting) uitgezet en een vragenlijst na afloop van het begeleidingstraject (nameting). Het doel was om de antwoorden die aan het begin van het begeleidingstraject werden gegeven te vergelijken met de antwoorden die na afloop van het begeleidingstraject werden gegeven. Deze groep bestond uit ongeveer 20 kandidaten, waarvan 5 personen de voormeting hebben ingevuld. Er was echter geen respons op de nameting ondanks herhaaldelijke herinneringspogingen vanuit KM om de respons te vergroten. Hierdoor kan de impact van de KM niet worden onderzocht voor deze groep. Een mogelijke verklaring voor de uitblijvende respons op de nameting is dat de jongeren doorgaans al verschillende vragenlijsten invullen van samenwerkingspartners, waardoor zij mogelijk overvraagd werden en op enkele vragenlijsten niet (meer) reageren.

1.2.3 Verklarende evaluatie

In de derde en laatste fase van deze evaluatie hebben er verklarende evaluatiegesprekken plaatsgevonden. Enerzijds heeft er een groepsgesprek plaatsgevonden met een vijftal deelnemers van de KM, waarvan drie deelnemers geen migratieachtergrond hadden en zich als vrouw identificeren en twee deelnemers een migratieachtergrond hebben en zich als man identificeren. Eén van de deelnemers is inmiddels zelf ook werkzaam bij de KM. Dit gesprek heeft bij de KM zelf plaatsgevonden en heeft ruim een uur geduurd. Er is gesproken over de beoogde doelen die de deelnemers zelf hadden aan het begin van het traject, het effect dat de KM op hen heeft gehad zowel in termen van verwachte als onverwachte doelen en de succes- en verbeterfactoren van de KM.

¹ Heatherton, T. F. & Polivy, J. (1991). Development and validation of a scale for measuring state self esteem. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60, 895-910

² Teeuw, B., Schwarzer, R., & Jerusalem, M. (1994). Dutch general self-efficacy scale.

Anderzijds heeft er een groepsgesprek plaatsgevonden met een vijftal coaches van de KM, waarvan twee al langere tijd in dienst zijn bij de KM en drie al geruime tijd als stagiair-coach werkzaam zijn bij de KM. Van de coaches hadden er twee geen migratieachtergrond en identificeren ze zich als man, terwijl drie coaches een migratieachtergrond hebben waarvan twee zich als vrouw identificeren en een coach als man. Met hen is met name gesproken over de resultaten van de gesprekken met deelnemers om mogelijke verklaringen over de impact van de KM in kaart te brengen. Tot slot is er gesproken over mogelijke punten waarop de KM zich kan verbeteren en de randvoorwaarden die noodzakelijk zijn zodat de KM succesvol kan zijn.

2 Probleem- en interventieanalyse

De KM begeleidt jongeren (met en zonder migratieachtergrond) bij een specifieke sociaal-emotionele of financiële hulpvraag. Jongeren worden op een laagdrempelige, vrijwillige basis begeleidt opdat zij zelfredzaam worden en zelfstandig kunnen netwerken, solliciteren, financieel gezond blijven en een baan kunnen bemachtigen dan wel behouden.

De KM is een stichting die jongeren (met en zonder migratieachtergrond) met een specifieke hulpvraag en middels een individueel of groepsbegeleidingstraject onder andere begeleidt bij (zaken die) de overgang naar en het behoud van een positie op de arbeidsmarkt (kunnen bemoeilijken) en bij andere sociaal-emotionele en financiële ontwikkelingsvragen. Jongeren worden in een begeleidingstraject op een laagdrempelige en vrijwillige basis zelfredzaam gemaakt zodat zij zelfstandig kunnen netwerken, solliciteren, financieel gezond blijven, een baan kunnen bemachtigen dan wel behouden. Gegeven de laagdrempeligheid van de KM worden veelal jongeren bereikt die vaak tussen de gaten vallen van verschillende instanties en waar dergelijke instanties normaliter moeilijk mee in contact kunnen komen en blijven.

2.1 Context

De KM is in eerste instantie opgericht rondom de hulpvraag van jongeren (vanaf 16 jaar) om hen naar de arbeidsmarkt te begeleiden en hen helpen daar een plek te behouden gegeven de hoge jeugdwerkloosheid die heerste ten tijde van oprichting (2010). Daarbij is de KM met name gericht op jongeren met een kwetsbare positie (zogenoeten 'zorgmijders') die binnen verschillende hulpinstanties buiten de boot vallen en daarmee buiten beeld blijven, terwijl ze ondertussen blijven kampen met meervoudige hulpvragen. Onder deze jongeren zijn volgens de KM veel jongeren met een migratieachtergrond. Hoewel de KM in eerste instantie alleen begeleiding bood aan jongeren om de overgang te maken naar de arbeidsmarkt, heeft de begeleiding van de KM zich ook uitgebreid naar andere gebieden door de jaren heen vanwege een aantal maatschappelijke ontwikkelingen. Deze gebieden zijn onder andere het versterken van het sociale netwerk, het verlenen van schuldhulpverlening, het bijbrengen van financiële kennis, zelfbewustzijn, het bijstaan bij dak- en thuisloosheid en het versterken van sociale zelfredzaamheid in het algemeen.

Niet alleen jongeren maar ook organisaties kloppen aan bij de KM met een specifieke opdracht dan wel hulpvraag, waarbij de KM de opdrachtuitvoerder is. Enkele voorbeelden van opdrachtgevers van de KM door de jaren heen zijn de gemeente Amsterdam, ZonMw, het OranjeFonds en het Kansfonds geweest met wie ze zowel tijdelijke als langdurige samenwerkingen kunnen hebben gecentreerd rondom een specifieke hulpvraag. Zo heeft de KM een langdurige samenwerking met Nationale Nederlanden waarvoor ze met name een aanpak ontwikkelen die gericht is op schuldenproblematiek en de ondersteuning van jongeren daarin. Verder wordt de KM gefinancierd door subsidies vanuit de overheid (mini VWS) en door middel van donaties door onder andere NN Group. Een nadeel is wel dat de KM afhankelijk is van deze samenwerkingspartners en subsidieverstrekkers die veelal uitgaan van een enkel probleem-perspectief waarbij de urgentie van een integrale aanpak ontbreekt. Echter is een voordeel dat de KM een unieke werkwijze heeft en niet onder specifieke maatschappelijke dan wel juridische kaders valt, waardoor het in staat is om een meer individuele, specifieke en integrale aanpak uit te voeren. Daarnaast fungeert de KM ook als een belangrijke netwerkpartner, waarbij zij contacten onderhouden met zowel het bedrijfsleven als

maatschappelijke en gemeentelijke organisaties om jongeren te kunnen aanbieden voor zowel betaald werk als een ervaringsplek (bijvoorbeeld om jongeren eerst kennis te laten maken met bepaalde posities en functies).

Tot slot houdt de KM naast het begeleiden van jongeren in de overgang naar de arbeidsmarkt of bij andere hulpvragen, zich ook bezig met het geven van trainingen aan andere (maatschappelijke) organisaties. Dergelijke trainingen richten zich veelal op hoe het (zowel professionele als sociale) netwerk van een jongere kan worden benut om een jongere verder te ondersteunen. Vanuit diezelfde maatschappelijke rol en betrokkenheid, nemen zij vaak ook zitting in allerlei netwerkmeetings voor kennisdeling rondom de jeugd(problematiek).

2.2 Interventie

De KM biedt begeleidingstrajecten aan jongeren om hen onder andere naar de arbeidsmarkt te begeleiden. Hoe dat begeleidingstraject eruitziet en welke interventie er ontwikkeld wordt om de jongeren te helpen, is echter afhankelijk van de deelnemers zelf en de wijze waarop ze binnenkomen. Zo ontwikkelt de KM in samenspraak met elke deelnemer een persoonlijk op hen afgestemd begeleidingstraject om de voor hen beoogde (ontwikkelings-)doelen te realiseren.

Een begeleidingstraject begint met een intake. Daarin wordt met de jongere besproken wie zij zijn, wat hen drijft en wat hun talenten zijn. Jongeren hebben hier vaak niet direct een antwoord op, maar het geeft de KM veelal een eerste indruk van waar de jongere staat en wat de hulpvraag is. Aan de hand van de intake wordt vervolgens gekeken welke interventies een jongere nodig heeft en welke type begeleiding het best bij hen zou passen. Hierbij werkt de KM steeds op maat: er wordt steeds per individu gekeken wat er voor hen nodig is. Hieruit volgt een plan van aanpak waarin wordt beschreven waar een jongere aan wil werken en waar de knelpunten zitten. Een dergelijk plan komt voort uit een leefgebiedenanalyse en netwerkanalyse die samen met de jongere wordt opgesteld.

Een leefgebiedenanalyse wordt gebruikt om visueel uiteen te zetten waar de knelpunten zitten waar jongeren mee kampen dat kan zijn op het gebied van onder andere school, werk, huisvesting of vrijetijdsbesteding. De netwerkanalyse daarentegen, wordt uitgevoerd om inzichtelijk te maken in hoeverre het netwerk de jongere al kan ondersteunen. Zo blijkt bijvoorbeeld dat jongeren vaak onvoldoende kennis hebben van hoe zij hun netwerk kunnen benutten en dus meer mogelijkheden hebben binnen hun eigen netwerk dan dat zij in eerste instantie dachten. Daarnaast vindt de netwerkanalyse plaats met het oog op het onderhouden van contacten mochten jongeren uit beeld verdwijnen om zo weer in contact te komen met de jongeren.

Vervolgens wordt een plan van aanpak in samenspraak met de jongere opgesteld wat vaak stap voor stap wordt uitgevoerd. Hoewel jongeren vaak met één hulpvraag binnenkomen, blijken er later vaker meerdere hulpvragen te bestaan. Het plan van aanpak kan daardoor constant aangepast en herschreven worden aan de hand van hulpvragen die later bovenkomen of wanneer de coach inschat dat de jongere andere vormen van begeleiding nodig heeft. De concrete acties die coaches ondernemen verschillen dus binnen elk traject. Afhankelijk van het individuele programma volgen jongeren groepsworkshops, individuele begeleiding of een combinatie daarvan. De KM zet ook vaak in op ervaringsdeskundigen. Jongeren die voorheen het programma hebben doorlopen komen vertellen hoe over hun ervaringen. Hierdoor zien jongeren hoe het ook kan gaan: de representatie biedt hen een toekomstperspectief.

Jongeren kunnen op verschillende manieren bij de KM terecht komen: via samenwerkingspartners door middel van doorverwijzingen, via het ROC om voortijdig schoolverlaten te voorkomen (gehele klassen krijgen individuele en

groepsbegeleiding), zelfmelders die uit eigen wil een traject willen volgen, mond-op-mond-reclame, jongeren die zelf jongeren (bijvoorbeeld vrienden, familie, klas- en studiegenoten) weer meenemen of via outreachend werk (sociale media, flyers, de straat en buurtorganisaties).

Een begeleidingstraject bestaat daarbij uit zowel individuele begeleiding als groepsworkshops. De individuele begeleiding bestaat uit een wekelijks begeleidingsmoment van één uur bij intensieve begeleiding. Indien er sprake is van minder intensieve begeleiding dan vindt er om de week een begeleidingsmoment plaats van één uur. De workshops worden één keer per week gegeven al is het aantal keer dat een workshop gegeven wordt afhankelijk van het traject. Jongeren die aangemeld zijn via het ROC krijgen 12 workshops als ook de jongeren die via Impact Creators Amsterdam binnenkomen bij de KM. Daarentegen krijgen jongeren die via Urban Talent of RAAK zich aanmelden bij de KM 6 workshops gegeven de duur van hun traject.

De individuele begeleiding vindt op het kantoor van de KM plaats of soms in overleg in de buurt van de kandidaat bijvoorbeeld in een koffietent of lunchroom. De workshops vinden op verschillende locaties plaats afhankelijk van het project waar de jongeren aan deelnemen. Een begeleidingstraject door de KM duurt gemiddeld 6 tot 12 maanden al is dat tevens afhankelijk van de vraagstukken die de jongeren hebben, waardoor de duur van een begeleidingstraject korter of langer kan zijn.

2.3 Mechanismen

Er zijn een aantal mechanismen die maken dat een interventie door de KM zou kunnen leiden tot een aantal gewenste, beoogde effecten, te weten:

Informele laagdrempelige begeleiding

Jongeren kunnen op een laagdrempelige manier contact onderhouden en begeleiding krijgen bijvoorbeeld via WhatsApp of door zonder afspraak binnen te lopen bij de KM. Deze manier van contact onderhouden sluit goed aan bij deze doelgroep die veelal formelere instanties mijdt of moeite heeft om daar een weg naartoe te vinden. Door deze informele laagdrempelige begeleiding kunnen jongeren vrijblijvend kennis opdoen en aan zichzelf blijven werken.

Op het individu afgestemde begeleiding

De begeleiding vindt plaats op basis van een plan van aanpak wat wordt vastgesteld op basis van persoonlijke en individuele leefgebieden- en netwerkanalyses. Hierdoor wordt een plan ontwikkeld dat specifiek aansluit bij de hulpvraag van een jongere. Het voordeel van een dergelijke op-maat-gemaakte begeleiding is dat er steeds in samenspraak met de jongere mogelijke wijzigingen in het plan van aanpak gedaan kunnen worden, maar ook dat zij zich gezien en gehoord voelen als persoon en niet als een nummertje gezien worden. Dat lijkt een belangrijke randvoorwaarde voor het succes van de begeleiding en het behalen van de doelen.

Aansluiting bij diverse leefwerelden

De meeste jongeren die bij de KM binnenkomen voor begeleiding hebben een migratieachtergrond, waarbij sprake is van een grote diversiteit aan jongeren die er binnenkomen. De KM kan deze groep goed bereiken in tegenstelling tot andere organisaties omdat zij de diversiteit die ze terugzien in de jongeren zoveel mogelijk (pogen te) reflecteren in alle lagen van de organisaties, specifiek in het team van de coaches waardoor zij specifiek aansluiting vinden bij de leefwerelden van deze jongeren. Deze representatie en identificatie maakt het dat jongeren zich gezien voelen alsmede dat hen een positief toekomstperspectief wordt voorgehouden.

Bijbrengen van sociale en economische vaardigheden

Op basis van deze inzichten uit de leefgebieden- en netwerkanalyses, tracht de KM de jongeren te ondersteunen in het vinden van een geschikte baan, het financieel gezond blijven, een huis vinden en behouden, maar ook in het creëren van een toekomstperspectief. Dat doet de KM voornamelijk door in te zetten op het bijbrengen van verschillende vaardigheden van jongeren bijvoorbeeld in de vorm van workshops zoals 'money skills' en 'work skills' waarin jongeren financiële, administratieve en sociale vaardigheden aangeleerd krijgen die hen helpen bij het vinden en behouden van een baan. Tegelijkertijd zetten ze in op preventie om te voorkomen dat het weer slecht(er) gaat met de jongeren.

Concretisering van doelen en vooruitgang

Om jongeren gemotiveerd en geactiveerd te houden zorgt de KM ervoor dat jongeren na elk begeleidingsgesprek vertrekken met een concrete actie die ondernomen moet worden, zodat zij steeds kleine stappen zetten in hun ontwikkelen. In dat kader worden successen ook structureel benoemd en gevierd wanneer de actiepunten zijn ondernomen, zodat jongeren stappen blijven maken, weten dat ze daarin gezien en ondersteund worden en op die manier hun doelen op de langere termijn bereiken.

2.4 Outcomes

De KM zorgt voor een informele laagdrempelige vorm van begeleiding voor jongeren bij de overgang naar en het behoud van een positie op de arbeidsmarkt alsmede bij andere sociaal-emotionele hulpvragen. Tegelijkertijd biedt het verschillende organisaties de mogelijkheid om toegang te krijgen tot een doelgroep die vaak lastig te bereiken is. Het doel van de KM is om ervoor te zorgen dat jongeren bij de KM terecht kunnen voor verschillende hulpvragen, waarbij de KM zowel een begeleidende, netwerkende en adviserende rol kan spelen in het begeleiden bij een hulpvraag. Daarbij streeft de KM zowel een aantal uitkomsten na voor de jongeren zelf als voor (potentiële) opdrachtgevers en netwerkpartners.

Voor de jongeren is een belangrijke uitkomst die nagestreefd wordt het vergroten van hun zelfredzaamheid. Met de laagdrempelige en op maat gemaakte begeleiding draagt de KM bij aan de identiteitsontwikkeling van jongeren door jongeren inzicht te geven in wat ze willen zijn, doen, wat bij hen past en waar hun krachten liggen. Een succesvol begeleidingstraject is volgens de KM dat jongeren verlicht de deur uitlopen en dat zij groei zien bijvoorbeeld in het feit dat jongeren een baan hebben weten te bemachtigen, startkwalificatie of dat jongeren begonnen zijn met het afbetalen van hun schulden.

Voor opdrachtgevers en netwerkpartners tracht de KM vooral een meer integrale en effectievere vorm van begeleiding van jongeren en problemen aanpak tot stand te brengen. Dat impliceert dat er niet langer uitgegaan wordt van een 'enkel' probleem dat een enkele oplossing behoeft, maar dat er samen met samenwerkingspartners en instanties inzicht verkregen wordt in de meervoudigheid van de problematiek waar jongeren mee kampen en dat daar vervolgens een integrale aanpak die alle problemen tegelijkertijd aanpakt op wordt ontwikkeld.

3 Impact en verklarende evaluatie van de Kandidatenmarkt

Jongeren komen bij de KM om te leren hoe een baan te vinden, welke baan dan wel studie het beste bij hen past en om zichzelf beter te leren kennen als het gaat om hun kwaliteiten en talenten. Na hun tijd bij de KM weten jongeren beter hoe zij hun sociale netwerk kunnen benutten en waar hun talenten en interesses liggen. Coaches zien dat dit vooral komt doordat de KM op een laagdrempelige en onderscheidende manier aansluit bij de diverse leefwerelden van jongeren.

3.1 Jongeren over de Kandidatenmarkt

Om de impact van de KM te kunnen meten hebben we een vragenlijst uitgezet onder jongeren die zowel zelf hun weg hebben weten te vinden naar de KM als degenen die via een ROC of gemeente zijn aangemeld voor een begeleidingstraject van de KM. Naast de vragenlijsten (n=11) heeft er tevens een groepsinterview plaatsgevonden met een aantal andere jongeren die door hun coaches zijn benaderd voor het groepsinterview (n=5) wat ruim een uur heeft geduurd. Daar waar de vragenlijst op basis van meetbare indicatoren in kaart tracht te brengen wat de impact is (geweest) van de KM, is er in het kwalitatieve gedeelte van de evaluatie voornamelijk gevraagd naar de wijze waarop jongeren binnen zijn gekomen bij de KM, hun belangrijkste beweegredenen om gebruik te maken van een begeleidingstraject, hun verwachtingen en de uitkomsten tot dusver alsmede de succesvolle kanten en verbeterpunten van de KM. In wat volgt, beschrijven we zowel de kwantitatieve impactmeting (de tweede stap van de evaluatie) als de verklarende evaluatie van de KM (de derde stap van de evaluatie). We beginnen deels met bevindingen uit het groepsinterview om de context waarbinnen de jongeren deelnemen aan een begeleidingstraject bij de KM nader te schetsen gevolgd door de kwantitatieve impactmeting van datzelfde traject.

Hoe komen jongeren bij de Kandidatenmarkt?

Uit het gesprek met de jongeren blijkt dat de jongeren op uiteenlopende wijzen in aanraking zijn gekomen met de KM via: (1) advertenties van impact careers op Instagram die hen aantrekkelijk leek in verband met de nadruk op persoonlijke ontwikkeling (2 personen); (2) een aanbeveling door vrienden die zelf een traject hebben gevolgd bij de KM in verband met studie-uitval (1 persoon); (3) flyers in de openbare bibliotheek die hen aansprak vanwege de nadruk op het ontdekken van diens talenten (1 persoon) en (4) een vacature voor een leerwerkplek vanwege een gebrek aan kennis over het betreden van de arbeidsmarkt (1 persoon).

Waarom komen jongeren bij de Kandidatenmarkt?

Er waren verschillende beweegredenen onder de jongeren die zich hadden aangemeld als deelnemer bij de KM. De belangrijkste drie redenen voor het deelnemen aan een begeleidingstraject bij de KM onder de vijf gesproken jongeren zijn: (1) om een baan te vinden; (2) om er via de KM achter te komen welke studie en/of baan het beste bij hen past en (3) om zichzelf beter te leren kennen specifiek als het gaat om de eigen kwaliteiten en het creëren van een positief zelfbeeld. De beweegredenen van de jongeren komen overeen met de doelen die de KM zelf stelt.

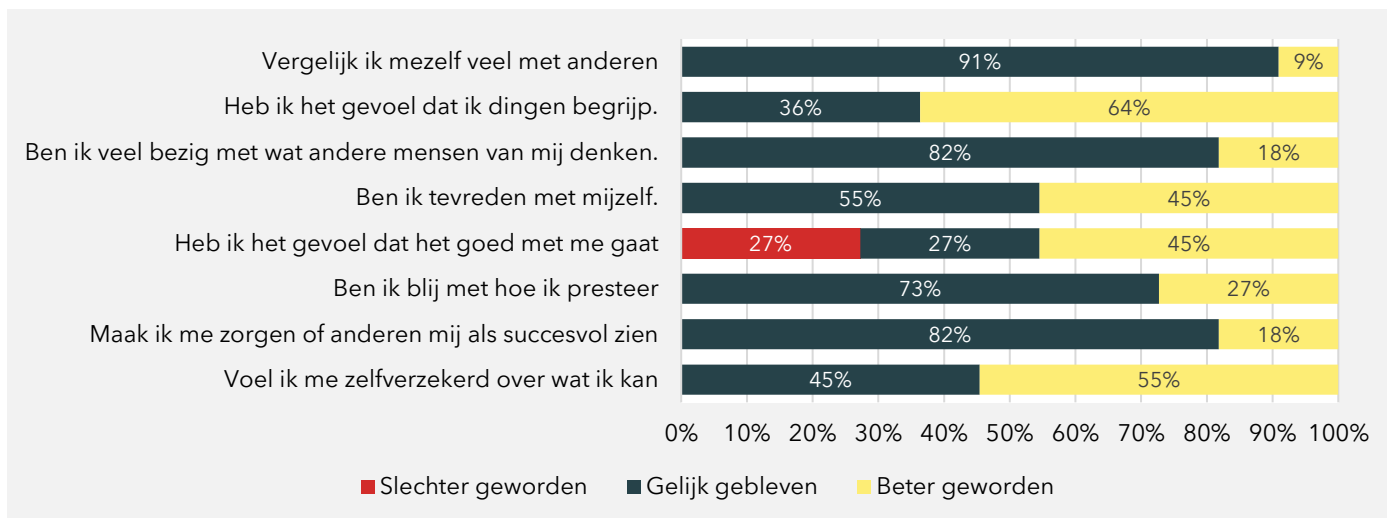
Drie van de vijf aanwezige jongeren gaven aan inmiddels gestopt te zijn met hun studie, maar toen in een gat gevallen te zijn op zoek naar zingeving en toekomstperspectief. Eén van hen vond zelf werk en kwam uiteindelijk bij de KM terecht nadat hij het fulltime werken toch te zwaar en monotoon vond. De KM was voor hem enerzijds een manier om afwisseling te hebben in zijn alledaagse leven en anderzijds een manier om zich meer te kunnen oriënteren op zijn kwaliteiten en mogelijkheden voor de toekomst in termen van studie en werk. Een andere jongere klopte bij de KM aan na gestopt te zijn met zijn studie en een gebrek aan kennis en werkervaring had voor het betreden van de arbeidsmarkt. Voor hem was de KM dé plek om meer kennis en skills te ontwikkelen en met succes: hij kreeg er een leerwerkplek en startte een nieuwe studie die hij combineert met zijn werk bij de KM. Nog één jongere stopte met haar studie maar kwam bij de KM om meer zelfinzicht te krijgen nadat ze een negatief zelfbeeld had ontwikkeld door meerdere malen haar opleiding niet te halen. Tot slot waren er twee jongeren die beide nog bezig waren met hun studie, maar wilde werken aan hun persoonlijke ontwikkeling voor twee verschillende redenen: (1) het verkrijgen van inzicht in carrièremogelijkheden met een maatschappelijk doel; en (2) het creëren van een positief zelfbeeld en het (beter) op waarde kunnen schatten van de eigen kwaliteiten.

Wat leren jongeren bij de Kandidatenmarkt?

In de vragenlijst hebben 11 jongeren aangegeven wat er na hun tijd bij de KM veranderd was. Voor verschillende stellingen hebben ze aangegeven of dit slechter was geworden, gelijk was gebleven of beter was geworden. De stellingen hadden betrekking op zelfvertrouwen (Figuur 3.1), zelfkennis en initiatief nemen (Figuur 3.2), en stellingen in het algemeen (Figuur 3.3).

Figuur 3.1 toont de antwoorden van respondenten op 8 stellingen over zelfvertrouwen. Jongeren hadden vaker het gevoel dat ze dingen begrijpen (64%) en voelden zich vaker zelfverzekerd over wat ze kunnen (55%) na hun tijd bij de KM. Opvallend is dat 27% (3 jongeren) aangeeft dat ze het gevoel hebben dat het slechter met hen gaat. Hoewel dit mogelijk verklaard kan worden door een versterkt begrip van (de ernst) van hun situatie, kan het ook zijn dat er andere factoren in hun leven hebben meegespeeld waardoor zij zich slechter zijn gaan voelen. Hier is echter geen uitsluitel over verkregen in de vragenlijst. Daarnaast zien we dat op de stellingen 'vergelijk ik mezelf veel met anderen', 'ben ik veel bezig met wat andere mensen van mij vinden' en 'maak ik me zorgen of anderen mij als succesvol zien', de meerderheid van de jongeren aangeeft dat dit gelijk is gebleven (variërend van 82 tot 91%). Wat betreft het zelfvertrouwen geven jongeren bij enkele stellingen aan dat dit beter is geworden na hun tijd bij de KM, maar over het algemeen geven de meeste jongeren aan dat hun zelfvertrouwen gelijk is gebleven na hun tijd bij de KM

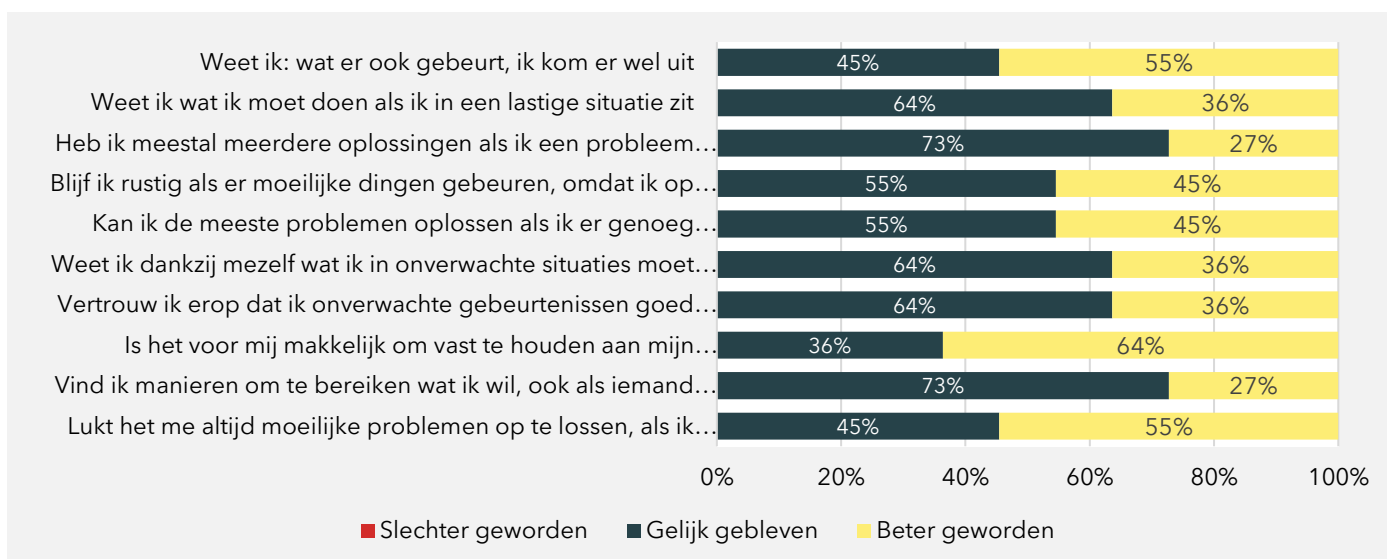
Figuur 3.1 Na mijn tijd bij de Kandidatenmarkt... (zelfvertrouwen, N=11)

Bron: Vragenlijst onder jongeren van de KM (2022-2023), VU en ResearchNed

Figuur 3.2 bevat stellingen over zelfkennis en initiatief nemen. Voor alle stellingen geldt dat ongeveer de helft van de jongeren aangeeft dat dit gelijk is gebleven en ongeveer de helft van de jongeren aangeeft dat dit beter is geworden. Opvallend is dat voor geen enkele stelling wordt geantwoord dat het slechter is geworden. Op de stelling 'is het voor mij makkelijk om vast te houden aan mijn plannen en mijn doelen te bereiken' geven jongeren het vaakst aan dat dit beter is geworden sinds hun tijd bij de KM (64%). Op stellingen over vindingrijkheid (heb ik meestal meerdere oplossingen als ik een probleem heb) en veerkracht (vind ik manieren om te bereiken wat ik wil, ook als iemand mij het moeilijk maakt) wordt het vaakst geantwoord dat dit gelijk is gebleven en dus niet beter is geworden) (73%).

Figuur 3.2 Na mijn tijd bij de Kandidatenmarkt... (zelfkennis en initiatief nemen, N=11)

Bron: Vragenlijst onder jongeren van de KM (2022-2023), VU en ResearchNed

Tot slot toont Figuur 3.3 stellingen die zijn opgesteld naar aanleiding van de doelen die uit de probleem- en interventieanalyse bleken. Een enkele respondent geeft bij een aantal stellingen aan dat dit aspect slechter is

geworden na de KM. Daarnaast geven een aantal respondenten aan dat ze aan enkele stellingen niet hebben gewerkt wat mogelijk te verklaren valt uit het feit dat sommige jongeren op dat gebied geen problemen ervaren of dat zij tot dusver nog niet daarover hebben willen spreken. Het meest eenduidig zijn de antwoorden op de stelling 'heb ik genoeg mensen om mij heen die mij kunnen helpen' en 'weet ik wat ik wil'. Respondenten geven aan dat na hun tijd bij de KM ze vaker genoeg mensen om hun heen hebben die ze kunnen helpen (55%), of dat dit gelijk is gebleven (45%). Dit is in lijn met een van de belangrijkste doelen van de KM om jongeren bekend te maken met het belang van het benutten van hun sociale netwerk. Daarnaast geeft de meerderheid aan dat er niet is veranderd in de mate waarin ze weten wat ze willen.

Figuur 3.3 Na mijn tijd bij de Kandidatenmarkt... (algemene stellingen, N=11)

Bron: Vragenlijst onder jongeren van de KM (2022-2023), VU en ResearchNed

Algemeen oordeel jongeren

In de vragenlijst is ook een vraag opgenomen waarin werd gevraagd hoe leerzaam een jongere zijn of haar tijd bij de KM vond. Het antwoord bestond uit een rapportcijfer tussen 0 en 10. Het laagst gegeven cijfer een 6 is en het hoogst gegeven cijfer een 10 is. Daarnaast gaven telkens 3 respondenten het cijfer 7,8 of 9, resulterend in een gemiddelde van 8. In enkele open vragen is gevraagd naar een oordeel over de bijeenkomsten van de KM, wat jongeren hebben geleerd tijdens bijeenkomsten van de KM, wat ze op voorhand wilden leren bij de KM en wat ze op voorhand al wisten van de KM.

Uit de antwoorden blijkt dat er een grote variatie is in wat jongeren op voorhand willen leren bij de KM. Zo gaven jongeren bijvoorbeeld aan dat ze meer over mentale gezondheid, zelfreflectie en het bespreekbaar maken van persoonlijke omstandigheden willen leren. Daarnaast hebben jongeren vooral het beeld van de KM dat ze jongeren begeleiden op verschillende vlakken en helpen met ontwikkeling, waarbij opvalt dat deze antwoorden breed geformuleerd zijn. Daarnaast zijn jongeren positief over de bijeenkomsten van de KM. Ze geven aan dat ze vriendelijk werden bejegend, goed geholpen en dat het traject erg leerzaam was.

3.2 Impact volgens de coaches

We hebben met vijf coaches gesproken die ten tijde van het groepsinterview werkzaam waren bij de KM. Onder hen waren drie coaches die als stagiaire werkzaam bij de KM zijn. Gedurende hun stageperiode van ruim vijf maanden (in een enkel geval iets langer) zijn zij opgeleid tot coach en werden zij verantwoordelijk voor het coachen

van verschillende kandidaten. De andere twee coaches waren zelf al ruim een jaar werkzaam bij de KM. Zij coachen zowel jongeren als toekomstige coaches. Alle coaches hebben een hbo-opleiding afgerond of bevinden zich momenteel in de afronding daarvan. Een aantal van de coaches (3) die we gesproken hebben raakten bekend met de KM toen ze op zoek waren naar een vacature voor een stage- en werkplek op het gebied van het sociale werk. Vanwege affiniteit met de diverse doelgroep, de laagdrempeligheid en de unieke insteek van de KM, kozen zij ervoor om te solliciteren bij de KM.

De coaches zien een aantal positieve kanten van de KM ten opzichte van andere jongerenorganisaties en hulpinstanties voor zowel de jongere zelf als voor de (mogelijke) opdrachtgevers. Zo zien zij als positief punt dat jongeren en hun hulpvragen staan centraal in het begeleidingstraject waarbij de coaches direct naast hen staan om hen op een gelijkwaardige en laagdrempelige manier te ondersteunen. Daarbij wordt ervoor gezorgd dat de coaches in staat zijn om aan te sluiten bij de leefwerelden van de kandidaten. Bovendien zien zij als positief punt dat de coaches meerdere talen spreken. Soms is dat letterlijk bijvoorbeeld door jongere in een andere taal dan het Nederlands te begeleiden, maar vaker gaat het om het aansluiten bij de diverse ervaringen en achtergronden van kandidaten. De aansluiting bij de leefwereld en met name de gelijkwaardige en laagdrempelige relatie zorgt ervoor dat jongeren zich meer openstellen, zich veilig voelen en gehoord voelen wat cruciaal is voor een succesvolle begeleiding.

Daarbij merken coaches op dat jongeren vaak binnenkomen met onvoldoende of geen inzicht in wat hun talenten en kwaliteiten zijn of wat het belang van hun netwerk is. Zij zien daarbij dat jongeren veel bewuster worden van hun eigen interesses en de manier waarop ze hun netwerk kunnen benutten. De impactmeting onder de jongeren zelf bevestigt dit: zij geven aan na hun tijd bij de KM genoeg mensen hebben om zich heen te hebben die ze kunnen helpen (zie paragraaf 3.1, Figuur 3.2). Eén coach merkte op dat de impact van de KM soms ook geringer kan zijn onder bepaalde jongeren, omdat zij in het alledaagse leven overspoeld worden door hetgeen waar hun hulpvraag om draait. In dat geval wordt een jongere niet losgelaten, maar wordt er steeds een lijntje gehouden om het contact warm te houden. Wanneer deze jongeren dan wel reageren of kleine stapjes zetten wordt dat ook aangemoedigd en gevierd om ervoor te zorgen dat de jongeren niet gedemotiveerd raken.

Een belangrijke beweegreden van onder andere ROC's, gemeentes en andere opdrachtgevers om de KM in te schakelen voor het begeleiden van jongeren, is omdat de KM met name jongeren weet te bereiken die tussen de gaten van verschillende instanties vallen die zij zelf niet zouden kunnen bereiken. Daarbij weet de KM deze jongeren niet alleen te bereiken vanwege de laagdrempelige, gelijkwaardige benadering die zij hanteren en hun expertise op het gebied van diversiteit, stads- en jeugdproblematiek en schuldproblematiek, maar specifiek ook door de begeleiding aan te passen aan de jongeren zelf. In de gesprekken met de jongeren zelf wordt dit bevestigd: zij geven aan het te kunnen waarderen dat er steeds naar hun behoefte werd geluisterd om zo steeds te werken aan hetgeen waar ze op dat moment aan wilden werken. Het gaf ze het gevoel gezien en gehoord te worden.

De coaches zien ook een verschil tussen de motivatie van verschillende jongeren en de mogelijke impact die de KM kan hebben. Hoe de impact van een begeleidingstraject door de KM eruitziet zou volgens de coaches verband houden met of de jongeren zich vrijwillig aanmelden bij de KM of dat zij aangemeld zijn door een ROC, gemeente of een begeleider in de GGZ. Bij de eerste groep zien zij veelal meer intrinsieke motivatie en grotere impact dan bij de groep die extrinsiek gemotiveerd is. Daarbij zien zij ook verschillen in termen van welke doelen de jongeren willen bereiken: de jongere deelnemers zijn meer bezig met het verkennen van de eigen interesses en het vinden van een baan, terwijl de oudere deelnemers zich meer bezighouden met het doorbreken van patronen en een stabiel bestaan op te bouwen.

De gesprekken met de coaches bevestigen de vier mechanismen zoals eerder beschreven. Door de informele en laagdrempelige benadering en begeleiding komt de KM in contact met jongeren die voor andere organisaties moeilijk te bereiken zijn. Voor de jongere zelf betekent dit dat zij op een laagdrempelige manier meer over zichzelf te weten kunnen komen en de wijze waarop ze hun netwerk kunnen benutten. De verschillen tussen jongeren met en zonder migratieachtergrond zijn slechts zijdelings aan bod gekomen in de gesprekken met de coaches. Zo werd er benoemd dat jongeren met een migratieachtergrond wellicht bredere begeleiding nodig hebben en die door veel instanties niet geboden kan worden (vanwege het denken in een enkelvoudige hulpvraag), maar die bij de KM juist centraal staat.

4 Conditie voor succes

Ter verbetering van het succes van de KM is het van belang dat de groei in het aantal jongeren dat bij de KM binnenkomt vast te houden en structureel te blijven stimuleren onder andere door outreachend werk. Voor het verdere succes van de KM is het bovendien noodzakelijk dat er structurele monitoring en evaluatie plaatsvindt van de begeleidingstrajecten en de impact op de jongeren.

Om de KM nog succesvoller te laten zijn in de toekomst is het van belang om de groei in het aantal jongeren dat bij de KM binnenkomt vast te houden en structureel te stimuleren door nog meer op outreachend werk in te zetten om zo ook de jongeren te bereiken die niet op sociale media zitten of niet bekend zijn bij de verschillende instanties. Een aantal aspecten van de KM dragen bij aan de succesvolle aanpak van de KM. We beschrijven deze aspecten alsmede de manieren waarop deze aspecten nóg verder verbeterd kunnen worden om de impact van de KM te behouden en vergroten. Vervolgens beschrijven we welke condities noodzakelijk zijn voor een uitbreiding van de KM zoals dat er meer inzicht verkregen wordt in de effectiviteit van de begeleiding.

Een breed aanbod aan begeleiding

Een belangrijk element van het succesvolle karakter van de KM is gelegen in het feit dat zij niet uitgaan van een enkelvoudige, maar een meervoudige integrale hulpvraag in tegenstelling tot andere organisaties. Door specifiek een netwerkanalyse te maken en jongeren gedeeld zeggenschap te geven over hun begeleidingstraject door hen steeds om feedback, reflectie en verbetering te vragen, wordt ervoor gezorgd dat er steeds aangesloten wordt bij de geleefde ervaringen en behoeftes van de jongeren zelf. Het gevolg daarvan is dat de jongeren zich veilig, gehoord, gesteund en gemotiveerd voelen om te blijven werken aan hun hulpvraag wat een belangrijke voorwaarde is voor het succes van de begeleiding. Door het dynamische en open karakter van de begeleiding kan de begeleiding zich dus steeds verder ontwikkelen en andere aspecten dan wel doelen includeren dan in eerste instantie bedoeld was. Het gevolg hiervan wel is zoals jongeren aangaven in de gesprekken dat het bij het verkennen van mogelijke hulporganisaties of aan het begin van het begeleidingstraject onduidelijk kan zijn voor wat voor type begeleiding jongeren terecht kunnen bij de KM. Hier zou de KM zich nog verder door kunnen onderscheiden door het dynamische karakter van de begeleiding te benadrukken.

Brede diverse doelgroep

De KM weet veelal een brede diverse doelgroep te bereiken die lastiger te bereiken is voor andere hulpinstanties. Dat komt met name ook door het out-reachend werken van de KM: zij gaan ook naar de jongeren toe in plaats van ervan uit te gaan dat de jongeren vanzelf naar hen toekomen. Echter blijkt uit de gesprekken met de coaches dat er op dit moment minder out-reachend wordt gewerkt en meer via sociale media. Het gevolg hiervan is dat jongeren die niet op sociale media zitten en/of niet bekend zijn bij specifieke instanties mogelijk buiten beeld blijven. Het zicht blijven houden op deze jongeren en blijven groeien als de KM heeft daarbij prioriteit gegeven dat het bereiken van een brede diverse doelgroep een belangrijk kenmerk is van de KM. Daarbij is een ander punt dat zowel genoemd werd door de jongeren als coaches zelf dat er nog gewerkt kan worden aan de huisstijl en aanwezigheid van de KM op sociale media, zodat het aantrekkelijk wordt voor verschillende jongeren bijvoorbeeld door niet alleen de nadruk te leggen op persoonlijke ontwikkeling maar ook andere doelen.

De Kandidatenmarkt als unieke spil in groter netwerk

Een andere conditie die bijdraagt aan het succes van de KM, is dat de KM niet gebonden is aan specifieke raamwerken dan wel regelgeving maar dat zij een unieke aanpak en visie ontwikkelen die de meervoudigheid van de hulpvragen van jongeren centraal stelt. Hierbij hebben zij niet alleen een unieke begeleidende functie voor de jongeren zelf, maar hebben zij een netwerk- en kennisfunctie voor andere opdrachtgevers alsmede organisaties. Zo kunnen zij wanneer jongeren bredere begeleiding nodig hebben dan alleen binnen de KM het eigen netwerk van de KM benutten om jongeren parallel aan een traject bij de KM elders te plaatsen voor een stukje begeleiding of voor een werkplek. Daarbij hebben zij vanwege de aansluiting bij de verschillende leefwerelden van deze jongeren ook veel expertise ontwikkeld door de jaren heen die zij kunnen delen met andere organisaties. In de gesprekken met de coaches werd benoemd dat hoewel het een kracht is van de KM dat zij een dergelijke netwerk- en expertisefunctie vervullen in het bredere netwerk van organisaties, de KM mogelijk een nog meer coördinerende rol kan vervullen om er zo voor te zorgen dat de meervoudige integrale aanpak die de KM al binnen de organisatie hanteert op een bredere schaal kan worden uitgevoerd.

Kwantitatieve impactmeting de Kandidatenmarkt

In deze evaluatie is getracht een kwantitatieve impactmeting van de KM uit te voeren. Middels het vergelijken van antwoorden in een voor- en nameting zou de ontwikkeling van de deelnemers in kaart gebracht kunnen worden. Echter bleek het niet haalbaar om voldoende respons te verkrijgen op zowel de voor- als de nameting.

Ook de KM neemt zelf regelmatig enquêtes af bij de deelnemers om zicht te krijgen op het succes van het programma. Toch blijft het lastig om het succes te meten en is er geen structureel zicht op de impact van de KM op de ontwikkeling van jongeren op de langere termijn. Een belangrijke conditie voor succes is een kwantitatieve impactmeting om de meten in hoeverre de KM succesvol is in het begeleiden van jongeren.

Al met al, raden we de KM daarom aan om het aantal vragenlijsten onder de jongeren te beperken door een algemene evaluatie zelfstandig uit te zetten aan het begin en het eind van een begeleidingstraject om zo structureel zicht te houden op de impact die de KM kan hebben.

“De wetenschap dat het goed is.”

SEO Economisch Onderzoek doet onafhankelijk toegepast onderzoek in opdracht van overheid en bedrijfsleven. Ons onderzoek helpt onze opdrachtgevers bij het nemen van beslissingen. SEO Economisch Onderzoek is gelieerd aan de Universiteit van Amsterdam. Dat geeft ons zicht op de nieuwste wetenschappelijke methoden. We hebben geen winstoogmerk en investeren continu in het intellectueel kapitaal van de medewerkers via promotietrajecten, het uitbrengen van wetenschappelijke publicaties, kennisnetwerken en congresbezoek.

SEO-rapport 2023-70

ISBN 978-90-5220-299-0

Informatie & Disclaimer

SEO Economisch Onderzoek heeft op de verkregen informatie en data geen onderzoek uitgevoerd dat het karakter draagt van een accountantscontrole of due diligence. SEO is niet verantwoordelijk voor fouten of omissies in de verkregen informatie en data.

Copyright © 2023 SEO Amsterdam.

Alle rechten voorbehouden. Het is geoorloofd gegevens uit dit magazine te gebruiken in artikelen, onderzoeken en collegesyllabi, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld. Gegevens uit dit rapport mogen niet voor commerciële doeleinden gebruikt worden zonder voorafgaande toestemming van de auteur(s). Toestemming kan worden verkregen via secretariaat@seo.nl.

Roetersstraat 29
1018 WB, Amsterdam

+31 20 399 1255
secretariaat@seo.nl
www.seo.nl